

FELLES MILJØMÅL FOR NORSK FISKERI- OG HAVBRUKSNÆRING

HVORFOR FELLES MILJØMÅL?

Miljøspørsmål har fått økende oppmerksomhet i fiskeri- og havbruksnæringa. Det er videre en økende nasjonal og internasjonal oppmerksomhet fra opinion, konsumenter og myndighetsorganer. Organisasjonene ønsker med dette arbeidet å rette et kritisk blikk på aktiviteter som kan true havmiljøet. Dette gjelder fiskeri- og havbruksnæringas aktivitet så vel som andres.

Bakgrunnen for at arbeidet er igangsatt, er at fiskeri- og havbruksnæringa ser det som nødvendig å ha en gjennomarbeidet felles politikk på miljøområdet fordi:

- Fiskeri- og havbruksnæringa, i alle ledd, er avhengig av et rent marint miljø og riktig forvaltede fiskeri- og arealressurser som grunnlag for sin virksomhet, både på kort og lang sikt.

GRUNNLAGET

Fiskeri- og havbruksnæringa står overfor utfordringer knyttet til bærekraftig forvaltning av fiskeressursene og miljøet i kystsonen. Næringene ønsker i sterkere grad å engasjere seg ved å rette fokus mot egen aktivitet så vel som annen virksomhet som kan påvirke miljøet negativt.

Fiskeri- og havbruksnæringa ønsker å engasjere seg sterkere i miljøutfordringene. Dette vil en gjøre ved å forbedre egne aktiviteter i forhold til utslipp, aktiviteter som har unødig negativ påvirkning av miljøet og i forhold til bærekraftig uttak av fiskebestander. Organisasjonene i næringa har en viktig oppgave i å bidra til at reguleringer, lover og regler etterleves. Myndigheter og virksomhe-

- Fiskeri- og havbruksnæringa ønsker selv å bidra til å legge premisser på miljøområdet overfor politiske myndigheter og opinionen, og synliggjøre næringens miljøengasjement.
- En felles holdning overfor andre brukere av kystsonen og våre havområder, vil styrke fiskeri – og havbruksnæringas interesser når det gjelder å begrense eller forhindre skadelige utslipp til det marine miljø.
- Samarbeid mellom organisasjonene vil styrke mulighetene for å arbeide fram og iverksette en helhetlig miljøpolitikk innenfor de områdene der næringene har sine interesser.

ter som gjennom forvaltning eller virksomhet tilfører det marine miljøet skadelig forurensning, vil bli langt sterkere utfordret i framtiden.

Samfunnet stiller krav til lønnsom drift i fiskeri- og havbruksnæringa. Dette kravet ønsker næringene å møte gjennom en ansvarlig opptreden. Ansvarlig opptreden tar hensyn til relevante biologiske, tekniske, samfunnsøkonomiske, sosiale og kommersielle aspekter ved fiske, fiskeriaktivitet og akvakultur. Det legges til grunn at en tar i bruk best mulig tilgjengelig kunnskap, teknologi og metoder for å få til en bærekraftig forvaltning.

En bærekraftig forvaltning av det marine økosystem skal sikre en bærekraftig utvikling. Bærekraftig utvikling er definert slik av Brundtland-kommisjonen (1987: Vår felles framtid): En utvikling som imøtekommer dagens behov for økonomisk og sosial utvikling uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov, er bærekraftig.

TEMATISK INNDELING OG AVGRENSINGER

Miljø som tema er svært omfattende. For å kunne håndtere temaet, og for å kunne relatere det til relevante forhold for fiskeri- og havbruksnæringa, har en delt arbeidet inn i:

- Bærekraftig forvaltning av det marine økosystem
  - Rent miljø som forutsetning for produksjon av trygg mat
- På de kommende sidene er felles miljømål for organisasjonene presentert.

MÅL OG STRATEGIER

OVERORDNA FELLES MILJØMÅL

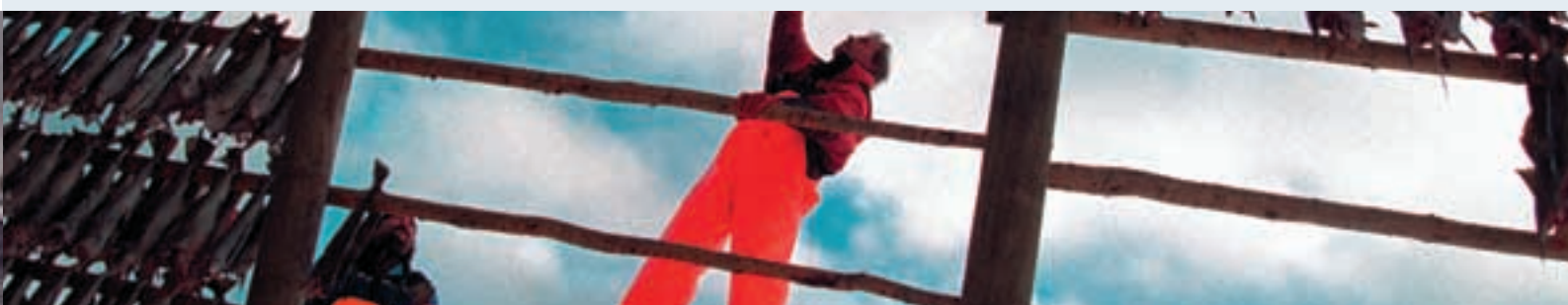
Fiskeri- og havbruksnæringa legger følgende overordna miljømål til grunn:

- Norsk fiskeri- og havbruksnæring skal drives etter bærekraftige forvaltningsprinsipper
- Norsk sjømat skal være trygg å spise

DELMÅL OG STRATEGIER

Målene og strategiene må presiseres og konkretiseres av organisasjonene og aktørene i fiskeri- og havbruksnæringa. Delmål og strategier vil være rettet mot

- Bestandssituasjon, ressursuttak, utslipp og annen type miljøpåvirkning som næringene selv forårsaker
- Forurensing av havmiljøet

BÆREKRAFTIG FORVALTNING

Høsting av havets ressurser må være optimal i forhold til bestandenes reproduksjonsevne og i forhold til å bevare det biologiske mangfold. Alle aktiviteter må i tillegg foregå på en mest mulig miljøvennlig måte.

Norsk fiskeri- og havbruksnæring skal drives etter bærekraftige forvaltningsprinsipper.

DELMÅL :	STRATEGIER / TILTAK :
Høsting av bestandene av fisk og sjøpattedyr skal være i tråd med bærekraftig forvaltning nasjonalt og internasjonalt.	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsette arbeidet med forbedring av seleksjon i fangst. • Bidra til å beskytte områder med store innslag av ungfisk. • Bidra til å forsterke innsatsen for å utvikle og forbedre forvaltningsmodeller. • Bidra til at sjøpattedyrene forvaltes etter samme prinsipper som alle andre bestander. • Bidra til at det innføres retningslinjer og kontrollordninger som ivaretar hensynet til forvaltning av ville bestander, når oppdrett av marine arter øker.
Redusere skadelige utslipp til luft fra fiske, havbruk og fra transport av fisk og fiskeprodukter.	<ul style="list-style-type: none"> • Bidra til å øke FoU-innsatsen for alternative energikilder og bedre effektiviteten på eksisterende metoder. • Bidra til at det utvikles mer energieffektive transportformer for norsk fisk og fiskeprodukter og stimulere til at disse tas i bruk.
Redusere fiskeri- og havbruksnæringas negative påvirkning av økosystem og naturtyper.	<ul style="list-style-type: none"> • Bidra til at omfang av negativ påvirkning kartlegges og at det utvikles og tas i bruk kostnadseffektive avbøtende tiltak. • Arbeide for å forhindre rømming, og begrense smitteoverføring fra havbruksnæringa til villfisk, i samsvar med en bærekraftig produksjon. • Legge til rette for at bedrifter legger miljøstandarder til grunn for sin drift. • Velge miljøvennlige materialer og øke gjenbruk. • Velge løsninger som gir et mest mulig positivt visuelt inntrykk (god estetikk).

D E L M Å L :	S T R A T E G I E R / T I L T A K :
Forebygge uheldig påvirkning og interessekonflikter.	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke kystsoneplanen som redskap for å avveie interesser og redusere interessekonflikter mellom bruk og vern. • Påvirke til gode og åpne prosesser i offentlig planlegging når det gjelder fiskeri og havbruk og bruk av kystsonen, herunder verneområder. • Bidra til økt bevissthet og opplæring om negative effekter og alternative metoder for fiske- og havbruk. • Bidra til at sårbare naturtyper kartlegges og kartfestes.
Bedre utnyttelsen av fisk og biprodukter	<ul style="list-style-type: none"> • Økt FoU-innsats for anvendelse og kommersialisering av biprodukter. • Øke innsatsen for ytterligere å øke andelen av fisk og biprodukter som går til konsum.
Sikre en sterk fagforvaltning for fiskeri- og havbruksnæringa for å kunne balansere forholdet mellom næringsutøvelse og vern.	<ul style="list-style-type: none"> • Organisasjonene vil medvirke til at forvaltningen organiseres med tilstrekkelig tyngde for å kunne ivareta interessene til fiskeri- og havbruksnæringa, basert på en bærekraftig forvaltning av marine ressurser og det marine miljø. • Være pådriver i arbeidet med et effektivt og enkelt regelverk. • Påvirke utviklingen til en mer effektiv kontroll.

FORURENSNING AV DET MARINE MILJØ

Vår lange kystlinje og våre store havområder er grunnlaget for fiskeri- og havbruksnæringa. Både gamle miljøsynder og utslipp fra dagens virksomhet er med på å forurense sjø- og havområdene med miljøskadelige stoffer.

Følgende angir delmål og strategier for å leve opp til det overordnede miljømålet:

Norsk sjømat skal være trygg å spise

DELMÅL :	STRATEGIER / TILTAK :
Redusere fiskeri- og havbruksnæringas bruk av stoffer som inneholder miljøgifter.	<ul style="list-style-type: none"> • Bidra til FoU-innsats for å finne alternative midler og metoder for å begrense f.eks. begroing og behandling av sykdom. • Bidra til at mer miljøvennlige stoffer og metoder tas i bruk i alle ledd.
Få til sterke begrensninger i utslipp av miljøgifter og forurensning til det marine miljø fra norsk og internasjonal virksomhet.	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeide for skjerpede utslippsbestemmelser for norske virksomheter og færre anledninger til å gi unntak fra bestemmelser. • Påvirke myndighetene til en offensiv holdning i internasjonalt arbeid for reduksjon av miljøforurensninger. • Påvirke til økt opprydding i gamle fyllinger og sedimenter som lekker miljøgifter. • Arbeide for skjerpede sikkerhetskrav, krav til utslipp og til miljødokumentasjon.
Forhindre radioaktiv forurensing.	<ul style="list-style-type: none"> • Søke internasjonale allianser for å få stoppet radioaktive utslipp fra Sellafield, Le Hague og Majak. • Kreve økt innsats fra myndighetenes side for å redusere risikoen for radioaktiv forurensing nasjonalt og internasjonalt. • Arbeide for å stanse planer om etablering av lagrings- og gjenvinningsanlegg i Russland. • Arbeide for å forhindre frakt av atomavfall gjennom havområdene utenfor vår kyst.
Bidra til å begrense negative effekter fra petroleumsvirksomhet og skipsfart.	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeide for å innføre soner der petroleumsvirksomheten forbyr av hensyn til beskyttelse av viktige yngel- og oppvekstområder. • Arbeide for krav om null utslipp til sjø av mulig miljøskadelige stoffer fra petroleumsvirksomhet. • Bidra til at det innføres tiltak, slik at ikke fremmede organismer eller smittestoffer innføres og spres i våre farvann gjennom ballastvann. • Arbeide for å hindre seismikkskyting i områder der det foregår fiske, i yngelområder og nær havbruksanlegg.

D E L M Å L :	S T R A T E G I E R / T I L T A K :
<p>Utvikling av en effektiv kystberedskap.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kreve at Storting og Regjering bedrer organiseringen og øker bevilgningene til kystberedskap. • Bidra til at kriseplaner utarbeides og gjøres operative. • Kreve innføring og streng håndheving av seilingskorridorer for skipstrafikk. • Arbeide for styrking av beredskapen mot akuttutslipp, slik at responstiden blir så liten som mulig. • Bidra til at FoU-innsats rettes inn mot at det utvikles mer effektivt beredskapsutstyr, og bidra til at nytt utstyr tas i bruk. • Arbeide for god overvåking og varsling ved opptreden av store mengder giftige eller skadelige marine organismer.
<p>Bedre dokumentasjonen av, og kommunikasjon vedrørende miljøforhold og produksjonsprosesser.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Påvirke myndighetene til å øke bevilgningene til bedre kartlegging og varsling av forekomster av miljøgifter i havområdene. • Gjøre informasjon åpnere og lettere tilgjengelig med moderne systemer, herunder <ul style="list-style-type: none"> - bidra til etablering av gode sporbarhetssystemer - motivere til mer effektiv utnyttelse av registreringer fra virksomhetenes internkontrollsystem • Bygge opp under og forbedre kriseberedskapsarbeidet.

Fotos: EFF/Jean Gaumy/Magnum Photos, EFF/Kjell Ove Storvik, EFF/Tym Ivar Bægsmo, Ford Seafood, Norges Sildealgslag

Følgende organisasjoner står i fellesskap bak arbeidet:

Norges Fiskarlag
Fiskeri- og Havbruksnæringens Landsforening
Norske Sjømatbedrifters Landsforening
Norges Råfisklag
Norges Sildealgslag

Denne brosjyren og dokumentet slik det er vedtatt av samtlige organisasjoner finnes på organisasjonenes web-sider. Se etter dette banneret!

FELLES
på
MILJØMÅL

www.fiskarlaget.no

www.fhl.no

www.nsl.no

www.rafisklaget.no

www.sildelaget.no

FISKERIDEPARTEMENTET, FISKERIDIREKTORATET OG EKSPORTUTVALGET FOR FISK HAR VÆRT INVITERT TIL Å KOMME MED INNSPILL I PROSESSEN. MYNDIGHETSORGANENE ER IMIDLERTID IKKE BUNDET AV FORMULERINGER I DETTE DOKUMENTET.